

Rolnummer 654
Arrest nr. 10/95 van 2 februari 1995

ARREST

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 369 tot 375 en 386 tot 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ingesteld door de n.v. Coca-Cola Beverages en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens, J. Delruelle, G. De Baets, E. Cerexhe en H. Coremans, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep

De n.v. Coca-Cola Beverages (1991), de n.v. Socodrink, de n.v. Coca-Cola Bottling (South & West) en de n.v. Coca-Cola Soft Drinks, alle met maatschappelijke zetel te 1070 Brussel, Bergensesteenweg 1424, hebben bij op 20 januari 1994 ter post aangetekende brief beroep ingesteld tot vernietiging van de artikelen 369 tot 375 en 386 tot 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (*Belgisch Staatsblad* van 20 juli 1993).

II. De rechtspleging

Bij beschikking van 21 januari 1994 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 26 januari 1994 heeft voorzitter L. De Grève de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 16 maart 1994 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 24 maart 1994.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 2 mei 1994 ter post aangetekende brief;
- de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, 1000 Brussel, bij op 2 mei 1994 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 24 mei 1994 ter post aangetekende brieven.

Een memorie van antwoord is ingediend door de verzoekende partijen bij op 24 juni 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 28 juni 1994 en 21 december 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 20 januari 1995 en 20 juli 1995.

Bij beschikking van 29 juni 1994 heeft het Hof, gelet op de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ieder van de partijen verzocht uiterlijk op 31 augustus 1994 een memorie in te dienen betreffende de eventuele weerslag van de voormelde wet van 3 juni 1994 op het beroep tot vernietiging.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen, bij op 30 augustus 1994 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, bij op 31 augustus 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 9 september 1994 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter K. Blanckaert wettig verhinderd was en werd vervangen door rechter H. Boel als verslaggever.

Bij beschikking van 21 september 1994 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 3 november 1994.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 22 september 1994 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 6 oktober 1994 heeft het Hof beslist het tweede gedeelte van de door de Ministerraad op 31 augustus 1994 ingediende memorie, getiteld « Antwoord op de memorie van antwoord neergelegd voor de verzoekende partijen » buiten de behandeling van de zaak te houden.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen bij op 7 oktober 1994 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 3 november 1994 :

- zijn verschenen :

. Mr. F. de Visscher en Mr. G. Sepelie, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;

. Mr. B. Asscherickx en Mr. I. Cooreman, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

. Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en E. Cerexhe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

De bestreden artikelen maken deel uit van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur.

Artikel 369, dat hoofdstuk I van boek III van die wet vormt, bevat definities.

De artikelen 370 tot 375 vormen hoofdstuk II van boek III van die wet en luiden als volgt :

« Art. 370. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden als dranken beschouwd de volgende categorieën dranken :

- alle soorten water, mineraalwater of niet, verpakt om te worden verkocht als drank wanneer het geen prik bevat, hierna genoemd plat water;
- alle soorten water, mineraalwater of niet, verpakt om te worden verkocht als drank wanneer het prik bevat en dat hierna spuitwater genoemd wordt;
- de limonades en andere alcoholvrije frisdranken (met uitzondering van siropen en limonades op basis van cola), die hierna andere limonades worden genoemd;
- de limonades op basis van cola, die hierna cola worden genoemd;
- bier, met inbegrip van alcoholvrij bier;
- wijn (schuimwijn of andere), andere gegiste dranken (al dan niet mousserend) en de intermediaire produkten met inbegrip van alcoholvrije wijn;
- niet-gedenatureerde ethylalcohol met een alcoholgehalte van minder dan 80 volume % en alcoholische dranken;

- fruitsap of groentesap alsook vruchtennectar;
- melk en vloeibare melkprodukten, met inbegrip van vloeibare yoghurt en kefir.

Art. 371. Alle verpakkingen van bier, spuitwater, cola of andere limonades, die in het verbruik gebracht worden, zijn onderworpen aan een milieutaks vastgesteld op 15 frank per liter met een minimum van 7 frank per verpakking.

Art. 372. Wanneer de verpakking onderworpen is aan een stelsel van statiegeld, om te worden hergebruikt volgens de drie hierna bepaalde voorwaarden is zij vrijgesteld van de bij artikel 371 bepaalde milieutaks.

1° De belastingplichtige moet het bewijs leveren dat de verpakking herbruikbaar is, dit wil zeggen dat ze minstens zevenmaal opnieuw gevuld kan worden en dat de verpakkingen die via het statiegeldsysteem werden teruggenomen inderdaad ook opnieuw gebruikt worden;

2° het bedrag van het statiegeld wordt vastgesteld op ten minste :

- 7 frank voor de verpakkingen van meer dan 50 centiliter;
- 3,5 frank voor de verpakkingen met een inhoud van minder dan of gelijk aan 50 centiliter;

3° op de verpakking moet een duidelijk zichtbaar kenteken voorkomen, waaruit blijkt dat ervoor statiegeld wordt gevraagd en dat zij herbruikbaar is. De Koning bepaalt de voorwaarden waaraan dat kenteken moet voldoen.

Art. 373. Wanneer de verpakking niet voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 372, kan ze, voor een gegeven kalenderjaar, genieten van de vrijstelling van de milieutaks bepaald in artikel 371 voor zover de belastingplichtige het bewijs levert dat aan alle voorwaarden vermeld in §§ 1 en 2 werd voldaan tijdens de referentieperiode van 12 maanden eindigend op de voorafgaande 30 september.

Bij wijze van overgang is de in aanmerking genomen referentieperiode voor het kalenderjaar 1994 de periode van zes maanden eindigend op 28 februari 1994 zowel voor de hergebruik- als voor de recyclagepercentages.

§ 1. Eerste voorwaarde : de volgende hergebruikpercentages moeten worden bereikt :

a. Voor de verpakkingen van spuitwater, cola en bier :

Indien voor de betrokken globaal beschouwde categorie het gemiddelde hergebruikpercentage aangegeven in de onderstaande tabel wordt bereikt voor het totale volume dranken die in het verbruik worden gebracht, wordt elke belastingplichtige geacht deze voorwaarde te vervullen.

Categorie drank	Hergebruikpercentage dat tijdens de referentieperiode moet worden bereikt om te genieten van de vrijstelling tijdens het aangegeven burgerlijk jaar				
	1994	1995	1996	1997	1998
Spuutwater	44	48	52	56	60
Cola	44	48	52	56	60
Bier	94	94	94	95	95

In het tegenovergestelde geval wordt iedere belastingplichtige of groep van belastingplichtigen geacht deze voorwaarde te vervullen voor de betrokken categorie van dranken indien het hergebruikpercentage dat hij bereikt tijdens de referentieperiode minstens gelijk is aan datgene dat in de bovenstaande tabel is vastgesteld.

b. Voor de verpakkingen van andere limonades :

Om voor het kalenderjaar 1994 van de vrijstelling te genieten, moet het gemiddelde hergebruikpercentage bereikt door de belastingplichtige of groep van belastingplichtigen tijdens de referentieperiode op zijn minst gelijk zijn aan het gemiddelde hergebruikpercentage dat hij in 1991 heeft gerealiseerd.

Om tijdens de volgende jaren van de vrijstelling te genieten, moet iedere belastingplichtige of groep van belastingplichtigen, tijdens de referentieperiode een gemiddeld hergebruikpercentage bereiken dat minstens gelijk is aan datgene dat wordt verkregen door het hergebruikpercentage van de vorige referentieperiode te verhogen met het resultaat van de volgende formule :

$$x = (100 - y) * 0,075$$

waarin

x = de toename, in %, van het hergebruikpercentage ten overstaan van de vorige referentieperiode;

y = het hergebruikpercentage, in %, van de referentieperiode dat bereikt had moeten worden door toepassing van de formule tijdens de vorige referentieperiode.

Voor het kalenderjaar 1995 is y het hergebruikpercentage dat in 1991 door de belastingplichtige of groep van belastingplichtigen in acht is genomen.

c. Voor de toepassing van lid a en lid b, wordt de groep van belastingplichtigen bij de administratie aangegeven voor het begin van de referentieperiode.

§ 2. Tweede voorwaarde : wat de recyclagepercentages betreft :

Indien hij voldoet aan de voorwaarden bepaald in § 1, moet de belastingplichtige nog de volgende bewijzen leveren :

1° ofwel dat zijn niet-hergebruikte verpakkingen die in het verbruik worden gebracht, de volgende recyclagepercentages bereiken :

- glas : 80 %;
- plastic : 70 %;
- metaal : 80 %;

ofwel dat hij is aangesloten bij een door de Gewesten erkende organisatie die zelf aan die voorwaarden voldoet.

Bij wijze van overgang en om de vrijstelling voor het beschouwde kalenderjaar te verkrijgen, moeten deze recyclagepercentages daadwerkelijk worden bereikt voor 12 % van de bevolking tijdens de referentieperiode voor het kalenderjaar 1994, 32 % voor het kalenderjaar 1995, 55 % voor het kalenderjaar 1996, 80 % voor het kalenderjaar 1997 en 100 % voor de volgende jaren. De recyclagepercentages worden gemiddeld berekend over de referentieperiode.

De vrijstelling geldt uitsluitend voor de materialen waarvoor de hierboven genoteerde recyclagepercentages worden bereikt.

2° dat de kosten voor het ophalen, het sorteren en het recycleren, met het oog op het bereiken van de hiervoor bepaalde percentages, voor de betrokken verpakkingen volledig gedragen worden door de belastingplichtige.

§ 3. De belastingplichtige die voor het eerst produkten in het verbruik brengt wordt geacht tijdens de vorige referentieperiode dezelfde hergebruik- en recyclagepercentages te hebben gerealiseerd als de markt in haar geheel.

Indien de belastingplichtige zijn activiteiten stopzet, wordt hij aan de milieutaks onderworpen voor de produkten die hij tijdens zijn activiteitsperiode in het verbruik heeft gebracht tenzij hij tijdens deze periode de in het vorige lid bedoelde hergebruik- of recyclagepercentages heeft gerealiseerd.

Art. 374. Alle verpakkingen voor dranken in polyvinylchloride welke in het verbruik worden gebracht, zijn onderworpen aan een milieutaks vastgesteld op hetzelfde bedrag als voorzien in artikel 371.

Art. 375. Alle in het verbruik gebrachte verpakkingen voor de dranken vervat in artikel 370 en niet opgenomen in artikel 371 zullen geleidelijk worden onderworpen aan een milieutaks en zulks uiterlijk op 31 december 1997.

De progressie van de hergebruikpercentages zoals bedoeld in artikel 373, § 1, b, zal dan als minimumbasis de hergebruikpercentages van 1991 nemen.

De tarieven van die milieutaksen alsmede de voorwaarden van hun inwerkingstelling zullen worden vastgesteld bij in Minis terraad overlegd koninklijk besluit dat bij wet moet worden bekrachtigd. »

De artikelen 386 tot 390 zijn ondergebracht in hoofdstuk VIII van boek III van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur. Zij handelen over de Opvolgingscommissie.

De artikelen 391 tot 401 vormen hoofdstuk IX van boek III. Zij bevatten de bepalingen betreffende de toepassing van de vorige bepalingen : plaatsing van een kenteken op de produkten onderworpen aan een milieutaks (artikel 391), vrijstellingen (artikel 392), inning van en controle op de milieutaksen (artikelen 393 en 394), inbreuken en de bestraffing ervan (artikelen 395 tot 399).

Artikel 401, ten slotte, stelt de datum van de inwerkingtreding van die bepalingen vast. Vooraleer het werd gewijzigd, luidde artikel 401, 1°, als volgt :

« De milieutaks is van toepassing :

1. op de verpakkingen voor dranken :
 - verpakkingen voor spuitwater, bier, cola en limonade : per 1 april 1994;
 - PVC-verpakkingen : per 1 juli 1994;
 - verpakkingen voor andere dranken : datum vast te stellen bij koninklijk besluit overeenkomstig artikel 375 van deze wet; »

Voormeld artikel 401 is gewijzigd bij de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 16 juni 1994.

Artikel 5, A), van de wet van 3 juni 1994 bepaalt :

« In artikel 401 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A) Punt 1, tweede gedachtenstreepje, wordt vervangen door wat volgt :

' - PVC-verpakkingen : datum vast te stellen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en uiterlijk de eerste dag van de derde maand volgend op deze waarin het advies van de Opvolgingscommissie bedoeld bij artikel 389, 3°, werd uitgebracht.

In afwijking van artikel 389, 3°, wordt dit advies uiterlijk op 31 december 1994 uitgebracht; '. »

Bij voormelde wijzigende wet van 3 juni 1994 zijn ook de nieuwe artikelen 373*bis* en 374*bis* ingevoegd. Die artikelen luiden als volgt :

« Art. 373*bis*. Wordt geacht aan de voorwaarden van artikel 373 te voldoen de belastingplichtige die op een onweerlegbare wijze aantoont dat hij de nodige maatregelen heeft genomen om aan de bij dit artikel gestelde voorwaarden te voldoen voor 31 december 1994.

De gelijkschakeling bedoeld bij het vorige lid wordt toegestaan door de Minister van Financiën op basis van een rechtvaardiging die hem door de belastingplichtige wordt voorgelegd. »

« Art. 374*bis*. De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit, artikel 374 van deze wet aanpassen aan het advies van de Opvolgingscommissie bedoeld bij artikel 389, 3°.

Bij ontstentenis van het advies bedoeld bij het vorige lid vóór 31 december 1994 kan de Koning vanaf deze datum de bepaling van artikel 374 aanpassen bij een in Ministerraad overlegd besluit.

De Koning zal bij de Wetgevende Kamers, onmiddellijk indien ze in zitting zijn, zoniet bij de opening van de eerstvolgende zitting, een ontwerp van wet indienen tot bekrachtiging van de ter uitvoering van dit artikel genomen besluiten. »

IV. *In rechte*

- A -

Verzoekschrift

A.1. De verzoekende partijen produceren in België Coca-Cola producten die zij er ook op de markt brengen.

In hun hoedanigheid van producenten en distributeurs van commerciële dranken in België worden zij rechtstreeks en nadelig geraakt door de bestreden bepalingen.

De verzoekende partijen voeren acht middelen aan. Het eerste middel klaagt de miskenning aan van de bevoegdheidsbepalende regels en de overige middelen zijn afgeleid uit de schending van de artikelen 6 en 6*bis* van de Grondwet.

Eerste middel

A.2.1.1. In het eerste middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 107^{quater} en 110, § 2, tweede lid, van de Grondwet, en van artikel 6, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en 16 juli 1993.

Het doel en het effect van de bestreden wetsbepalingen is zo niet uitsluitend dan toch hoofdzakelijk de bescherming van het leefmilieu en het voeren van een preventief afvalstoffenbeleid. Die aangelegenheden zijn bij artikel 107^{quater} van de Grondwet en bij artikel 6, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 exclusief aan de gewesten toegewezen.

De betwiste bepalingen kunnen niet worden gegrond op artikel 110 van de Grondwet. De federale wetgever erkent zelf dat het gaat om andere dan fiscale maatregelen en maakt elk rationeel en logisch beleid van de gewesten in de hen exclusief toegewezen bevoegdheidssfeer onmogelijk of althans zeer moeilijk.

De aangevochten bepalingen kunnen evenmin worden beschouwd als een regeling inzake produktnormen waartoe de federale wetgever bevoegd is gebleven op grond van artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993.

A.2.1.2. De bestreden bepalingen beogen de bescherming van het leefmilieu en een preventief afvalstoffenbeleid. Het hoofddoel is een wijziging van de gedragspatronen van producenten en consumenten. De maatregel is wezenlijk regulerend en heeft geen enkele budgettaire doelstelling. Dergelijke maatregelen kunnen uitsluitend worden gesteund op een materiele normatieve bevoegdheid en niet op een algemene fiscale bevoegdheid. Zo niet zou de fiscale bevoegdheid van de federale overheid een vrijbrief worden voor die overheid om gelijk welke aangelegenheid te regelen door middel van een belasting.

A.2.1.3. Onder het mom van een fiscale maatregel betreft de federale wetgever een domein dat exclusief aan de gewesten is toegewezen. Objectief bekeken gaat het om maatregelen inzake bescherming van leefmilieu en afvalstoffenbeleid, met uitzondering van de ban op PVC-verpakkingen waartoe de federale wetgever in het kader van zijn bevoegdheden inzake produktnormen eventueel bevoegd zou zijn.

A.2.1.4. De aangevochten bepalingen maken een logisch en coherent afvalstoffen- en leefmilieubeleid onmogelijk. In het kader van hun bevoegdheden hebben de gewesten reeds een aantal maatregelen genomen, inzonderheid milieubeleidsvereenkomsten afgesloten met bepaalde bedrijven of sectoren, die door de betwiste regeling worden doorkruist. De bepalingen stellen ook een hiërarchie vast inzake de verwijdering van verpakkingsafval : eerst hergebruik, dan recyclage en geen verbranding. Gewestelijke maatregelen tot selectieve ophaling en recyclage van PVC-flessen hebben geen zin meer.

A.2.1.5. De aangevochten bepalingen kunnen niet gesteund worden op de federale bevoegdheid inzake produktnormen. De maatregelen vallen niet onder het restrictief te interpreteren en reeds door het Hof gedefinieerde begrip produktnormen. De vereiste eenheid van technische normen geldt niet voor belastingen op verpakkingen. Indien de milieutaksen produktnormen behelsden, dan had de federale overheid de informatieprocedure overeenkomstig de Europese richtlijn 83/189 moeten volgen, wat zij niet gedaan heeft. Het tijdens de parlementaire voorbereiding gemaakte onderscheid tussen normen die het produkt betreffen voor het op de markt komt - de eigenlijke produktnormen - en normen die het produkt betreffen nadat het op de markt is gebracht, moet ertoe doen besluiten dat de milieutaksen op verpakkingen geen produktnormen zijn aangezien de bepalingen gelden nadat het produkt, met name de verpakking, op de markt is gebracht. En nu het Europees Hof van Justitie recent besliste dat afvalstoffen produkten zijn waarvoor in beginsel het vrij verkeer van goederen geldt, zou de federale overheid op grond van haar bevoegdheid inzake produktnormen ook bevoegd zijn voor afvalstoffen voor die op de markt verhandeld worden.

A.2.1.6. In ondergeschikte orde wordt de vernietiging gevorderd van een aantal specifieke wetsbepalingen, in zoverre het Hof zou oordelen dat de miskenning van de bevoegdheidsverdeling niet de aangevochten bepalingen als geheel treft. Inzonderheid moeten worden vernietigd artikel 372 *juncto* artikel 369, 2°, doordat het stelsel van statiegeld voor drankverpakkingen behoort tot het gewestelijk domein van het afvalbeheer (« verwijdering, recyclage of hergebruik ») en artikel 373, § 2, *juncto* artikel 369, 5° en 6°, die de recyclage van afvalstoffen regelen.

Tweede middel

A.2.2. Een tweede middel tot vernietiging is afgeleid uit de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, doordat er geen objectieve en redelijke verantwoording is om bepaalde verpakkingen te onderwerpen aan de milieutaks en andere niet.

Enkel de drankverpakkingen (artikel 370), de verpakkingen van sommige nijverheidsprodukten (artikel 379) en bepaalde verpakkingen vervaardigd van papier of karton (artikel 383) zijn eraan onderworpen. De milieutaks is niet toepasselijk op andere verpakkingen, hoewel die evenzeer bijdragen tot het ontstaan van de afvalberg en tot de milieuschade in het algemeen.

De richtlijn 85/339/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende verpakkingen voor vloeibare levensmiddelen, die de belasting van gebruikte verpakkingen op het milieu wil verhinderen, geldt voor alle verpakkingen voor vloeibare levensmiddelen.

Er werd een voorstel voor een richtlijn van de Raad ingediend dat zich niet beperkt tot een of ander specifiek soort verpakking of verpakkingsmateriaal, produkt of produktencategorie. Zowel de aangevochten wetgeving als de Europese regels gaan uit van een preventief afvalstoffenbeleid en de zorg om milieuschade te voorkomen. Het voorstel van richtlijn bepaalt uitdrukkelijk dat zowel het communautaire beleid als dat van de Lid-Staten, om discriminatie te vermijden, betrekking moet hebben op alle soorten verpakking en verpakkingsafval.

De regeling van de aangevochten artikelen 370 tot 375, 379, 380 en 383 tot 385 komt neer op een onderscheiden behandeling van gelijke situaties op basis van niet-pertinente criteria door enkel een beperkt aantal verpakkingen te beogen, en schendt derhalve de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

Derde middel

A.2.3. In het derde middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet doordat het aangevochten artikel 371 enkel de verpakkingen van bier, spuitwater, cola of andere limonades aan de milieutaks onderwerpt en de verpakkingen van andere dranken buiten beschouwing laat.

Het criterium op basis van het soort drank dat verpakt is, mist elke pertinentie ten aanzien van het doel, dat erin bestaat de milieuvervuiling en een groeiende afvalberg tegen te gaan. Niet de drank zelf, maar de verpakking ervan is aan de milieutaks onderworpen. Het gemaakte onderscheid steunt niet op de aard of het milieuvervuilende karakter van de verpakking.

Als verantwoording voor het onderscheid werd aangevoerd dat traditioneel reeds een groot aantal van de beoogde verpakkingen worden hergebruikt. Die verantwoording houdt geen verband met de doelstelling van de wetgever. Diegenen die zich in het verleden weinig of niet om hergebruik of recyclage hebben bekommerd, worden aldus beloond. De gegeven verantwoording verklaart ook niet waarom de verpakkingen voor bier, spuitwater, cola en andere limonades onderling op dezelfde wijze worden behandeld, terwijl er ook tussen die vier categorieën relevante verschillen zijn.

De discriminatie kan het best geïllustreerd worden aan de hand van de vergelijking tussen verpakkingen voor water met en zonder koolzuur. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat in 1992 voor koolzuurhoudende en niet-koolzuurhoudende waters een identiek percentage aan wegwerpverpakkingen op de markt werd gebracht. Hoewel van beide categorieën 40 pct. verpakkingen meemaal worden gebruikt, zijn enkel de verpakkingen voor spuitwater aan de milieutaks onderworpen.

Vierde middel

A.2.4. Volgens het vierde middel schendt het aangevochten artikel 371 de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

Het aangevochten artikel 371 stelt het tarief van de milieutaks vast op 15 frank per liter met een minimum van 7 frank per verpakking. Aldus worden traditionele blikjes of wegwerpflesjes met een inhoud van 25 en 33 centiliter onevenredig zwaar belast, zonder dat daarvoor een verantwoording is gegeven.

Vijfde middel

A.2.5.1. Het vijfde middel tot vernietiging is afgeleid uit de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet door artikel 373, § 1, van de gewone wet van 16 juli 1993, dat de hergebruikpercentages vaststelt om voor vrijstelling van de milieutaks in aanmerking te komen.

A.2.5.2. Aan de ene kant zijn er gelijke percentages voor hergebruik van verpakkingen van cola en spuitwater, hoewel de uitgangspunten verschillend zijn. In 1992 werd 60 pct. van het spuitwater in wegwerpverpakking op de markt gebracht, tegen 56,45 pct. voor cola. Belastingplichtigen die spuitwater op de markt brengen, zoals de verzoekende partijen, moeten een relatief hogere inspanning leveren om de percentages voor vrijstelling te halen.

A.2.5.3. Aan de andere kant worden verschillende percentages voor hergebruik vastgesteld, enerzijds, voor de verpakkingen van spuitwater, cola, en bier (artikel 373, § 1, a.) en, anderzijds, voor de verpakkingen van andere limonades (artikel 373, § 1, b.). Het onderscheid op basis van de smaak of de aard van de drank die in de verpakking zit, is niet objectief verantwoord. Bedrijven die andere limonades op de markt brengen, worden gunstiger behandeld zonder dat er een redelijk verband van evenredigheid is tussen het criterium van onderscheid en het beoogde doel.

Zesde middel

A.2.6. Het zesde middel voert de schending aan van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet door artikel 373, § 2, 2°, van de gewone wet van 16 juli 1993.

Door, wat de recyclagepercentages betreft, te vereisen dat de kosten voor het ophalen, het sorteren en het recycleren van de betrokken verpakkingen volledig moeten worden gedragen door de belastingplichtige, worden diegenen die ter uitvoering van bestaande verbintenissen of ingevolge een samenwerking met de overheid niet volledig de bedoelde kosten dragen, uitgesloten van de mogelijkheid om vrijstellingen te verkrijgen. Aldus wordt een onderscheid gemaakt naargelang de belastingplichtige al of niet volledig zelf instaat voor de kosten voor het ophalen, sorteren en recycleren. Het criterium van onderscheid is niet pertinent voor het bevorderen van het hergebruik of de recyclage. Integendeel, alle initiatieven tot samenwerking met de overheid worden gefnuikt.

Zevende middel

A.2.7. In het zevende middel wordt aangevoerd dat het aangevochten artikel 392, § 2, de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet schendt, in zoverre de categorie van de producenten en invoerders die in die bepaling zijn bedoeld, verschilt van de categorie van de belastingplichtigen waarvan sprake in de artikelen 372 en 373.

Artikel 392, § 2, van de gewone wet van 16 juli 1993 bepaalt dat elke vrijstelling of vermindering slechts wordt verleend voor zover de producent of invoerder het onweerlegbaar bewijs levert dat is voldaan aan de voorwaarden om ervoor in aanmerking te komen. De categorie van de producenten of invoerders is niet noodzakelijk dezelfde als de categorie van de belastingplichtigen zoals omschreven in artikel 369, 12°, van de bestreden wet, dit zijn de personen die overgaan tot het in het verbruik brengen van produkten die zijn onderworpen aan een milieutaks. De bewijslast voor de producenten en invoerders die zelf geen belastingplichtigen zijn is zwaarder aangezien zij afhankelijk zijn van het bewijs door derden, terwijl de belastingplichtigen dat bewijs zelf kunnen leveren.

Aldus wordt een onderscheid ingevoerd dat niet objectief en redelijk verantwoord is en geen redelijk verband van evenredigheid heeft met het doel van de bestreden bepaling, dat erin bestaat ongerechtvaardigde of ongestaafde vrijstellingen te vermijden.

Achtste middel

A.2.8. Ten slotte wordt de schending aangevoerd van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet doordat de artikelen 375 en 401 een tijdschema vaststellen voor de geleidelijke toepassing van de milieutaksen op de verschillende categorieën verpakkingen, waardoor de in de vorige middelen gewraakte discriminaties worden geconsolideerd.

Memorie van de Ministerraad

Eerste middel

A.3.1.1. Het is inderdaad zo dat de federale wetgever beoogde de consumptie van milieu-onvriendelijke produkten te ontmoedigen. Artikel 110, § 1, van de Grondwet laat de federale wetgever in beginsel toe belastingen te heffen op elke grondslag, ongeacht de motieven. In het kader van de fiscale bevoegdheid kunnen naast financiële oogmerken ook andere doelstellingen worden nagestreefd.

Aan de federale overheid komt aldus een aanzienlijke milieubevoegdheid toe. Ook de gemeenschappen en de gewesten kunnen op fiscale wijze onrechtstreeks een beleid voeren in domeinen die hen als zodanig niet zijn toegewezen. Elke belasting heeft als neveneffect dat er zich een wijziging kan voordoen in het gedrag van de belastingplichtige.

Zelfs als het Hof zou oordelen dat de milieutaksen een hoofdzakelijk ecologische doelstelling zouden hebben, dan nog moet worden gewezen op de niet-fiscale bevoegdheid van de federale wetgever inzake produktnormen.

A.3.1.2. Volgens de verzoekende partijen wordt onder het mom van een belasting het domein van de gewesten betreden. Zoals reeds vermeld heeft het heffen van belastingen altijd een wijziging in gedragspatronen als neveneffect en vallen de milieutaksen onder produktnormen, waarvoor de federale wetgever bevoegd is gebleven.

A.3.1.3. Het is onjuist dat de bestreden wetsbepalingen de gewesten verhinderen een logisch en coherent afvalstoffen- en milieubeleid te voeren. Door het invoeren van de milieutaksen zijn de gewesten enkel onbevoegd geworden om op hun beurt soortgelijke milieubelastingen te heffen. Zij blijven bevoegd voor alle andere aspecten van het hen toegewezen beleid. De federale bevoegdheid inzake produktnormen en de gewestelijke bevoegdheden inzake afvalstoffen- en milieubeleid zijn complementair en niet aan elkaar tegengesteld.

A.3.1.4. Zelfs wanneer het door het Hof reeds omschreven begrip produktnormen eng wordt geïnterpreteerd, dan nog omvat het de technische voorschriften waaraan een produkt moet voldoen om op de

markt te mogen worden gebracht. De milieutaksen worden geheven op produkten die niet aan bepaalde technische voorschriften voldoen. De milieutaksen zijn wel degelijk produktnormen omdat zij bepalen welk niveau van verontreiniging of hinder niet mag worden overschreden op straffe van de heffing van de milieutaks. De bestreden bepalingen bevatten ook specificaties omtrent het verpakken en het etiketteren van produkten.

Inzake produktnormen is vereist dat de federale wetgever een eenvormige regeling uitvaardigt. De economische en monetaire unie verdraagt geen regionale verschillen.

Het feit dat de milieutaksen niet werden aangemeld als technische voorschriften in de zin van de Europese richtlijn 83/189 en het al dan niet respecteren van die richtlijn zijn niet determinerend voor de vraag of de milieutaksen onder het begrip produktnormen vallen.

Ook het onderscheid dat tijdens de parlementaire voorbereiding is gemaakt naargelang de norm ingrijpt op het produkt voor of na het op de markt brengen ervan, maakt de kwalificatie van de milieutaksen als produktnormen niet ongedaan.

A.3.1.5. In ondergeschikte orde vorderen de verzoekende partijen de vernietiging van bepaalde artikelen. Die artikelen regelen de voorwaarden waaraan de verpakkingen moeten voldoen om voor vrijstelling van de milieutaks in aanmerking te komen. De federale wetgever, die bevoegd is voor de milieutaks, is eveneens bevoegd om vast te stellen onder welke voorwaarden daarvan vrijstelling kan worden verleend.

Tweede middel

A.3.2. Zo er sprake is van een ongelijke behandeling van de verschillende verpakkingen, dan is dat verantwoord aangezien het ongelijke toestanden betreft en de ongelijke behandeling een legitiem doel dient.

De wetgever heeft vooral de milieuschadelijke produkten onderworpen aan de milieutaks. Hiervoor heeft hij wetenschappelijk onderbouwde milieubalansen van de belaste produkten als uitgangspunt genomen. De wetgever beschikt over een ruime discretionaire bevoegdheid en kan rekening houden met allerlei factoren. Ten deze heeft hij rekening gehouden met drie grote principes :

- het bestaan van vervangingsprodukten;
- de voorbeeldfunctie van de belastbare produkten;
- de mogelijkheid om de produkten binnen een gepaste termijn aan de milieutaks te onderwerpen.

De selectie van de onderworpen produkten is niet alleen afhankelijk van de mate waarin zij milieubelastend zijn, maar eveneens van het bestaan van gelijkwaardige alternatieven, het lenigen van de meest acute noden en de geleidelijkheid die een zo vergaande hervorming vereist.

De verzoekende partijen klagen aan dat niet alle soorten verpakkingen aan de milieutaks zijn onderworpen. Reeds in zijn arrest van 27 februari 1994 oordeelde het Hof dat het bedrag van de belasting, de mogelijkheid om vrijstellingen of vermindering te verkrijgen en de vaststelling van de wegwerpartikelen waarvan het opportuun is ze in de eerste plaats te beogen, zaken zijn waarover de wetgever oordeelt.

De Europese richtlijn waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, verbiedt de Lid-Staten niet om bepaalde verpakkingen anders te behandelen, als daarvoor een verantwoording bestaat.

Ten deze is er wel degelijk een objectieve en redelijke verantwoording voor het onderscheid tussen de verschillende soorten verpakkingen, op basis van pertinente criteria, met inbegrip van de vervangbaarheid van de produkten, het lenigen van de meest acute noden en de geleidelijkheid van de invoering van de milieutaks.

Derde middel

A.3.3. Het feit dat de verpakkingen voor andere dranken dan die bepaald in artikel 371 thans nog niet aan de milieutaks zijn onderworpen, is niet discriminerend.

De afbakening van het toepassingsgebied naargelang van het soort drank is afhankelijk van het criterium van het bestaan van vervangingsprodukten. Op dit ogenblik zijn er geen of slechts zeldzame alternatieven voor

verpakkingen voor melk, olie of azijn. Anderzijds heeft de wetgever ook het type, de aard en de eigenschappen van de verpakking in aanmerking genomen. Aldus zijn PVC-verpakkingen voor alle dranken zonder enige mogelijkheid tot vrijstelling aan milieutaks onderworpen, gelet op de nadelige impact van die verpakkingen.

De verzoekende partijen beweren ten onrechte dat een wegwerpfles gevuld met cola identiek is aan een wegwerpfles gevuld met water zonder koolzuur. Ook een wegwerpfles met niet-koolzuurhoudend water wordt aan de milieutaks onderworpen, maar op een later tijdstip. De traditie van hergebruik van verpakkingen van spuitwater, cola en bier verantwoordt een onderscheiden behandeling. De wetgever heeft voor ogen gehad dat de consument over voldoende vervangingsprodukten moet kunnen beschikken.

Ten onrechte klagen de verzoekende partijen aan dat producenten die reeds inspanningen deden om herbruikbare en recycleerbare verpakkingen in te voeren, worden bestraft. Gelet op hun investeringen zullen die producenten voldoen aan de voorwaarden om voor vrijstelling in aanmerking te komen. Voor melk, wijn en alcoholische dranken is het veel moeilijker om onmiddellijk herbruikbare en recycleerbare verpakkingen te gebruiken. De consument mag daardoor niet worden benadeeld.

Wat betreft de aangeklaagde identieke behandeling van bier, spuitwater, cola en andere limonades wordt opgemerkt dat de wetgever niet met elk klein verschil rekening kan houden. Hij dient de verscheidenheid van toestanden noodzakelijk op te vangen in categorieën die slechts op vereenvoudigende en benaderende wijze met de werkelijkheid overeenstemmen.

Vierde middel

A.3.4. Ten onrechte menen de verzoekende partijen dat de kleinere verpakkingen gediscrimineerd worden. Een verpakking van een liter veroorzaakt minder schade aan het milieu dan vier verpakkingen van 25 centiliter. De wetgever heeft met dat objectieve verschil rekening kunnen houden.

Vijfde middel

A.3.5. In beginsel is de verpakking vrijgesteld wanneer zij onderworpen is aan een stelsel van statiegeld en voldoet aan de drie voorwaarden bepaald in artikel 372. Voor verpakkingen die niet aan die voorwaarden voldoen, kan toch nog vrijstelling worden verkregen indien de belastingplichtige het bewijs levert dat hij tijdens de omschreven referteperiode de voorgeschreven hergebruik- en recyclagepercentages heeft bereikt. Die regeling is identiek voor bier, spuitwater, cola en andere limonades.

Het verschil in de voorwaarden wat betreft de hergebruikpercentages tussen, enerzijds, de verpakkingen van spuitwater, bier en cola en, anderzijds, de verpakking van andere limonades is verantwoord door de verscheidenheid van de huidige hergebruikpercentages van de betrokken ondernemingen.

Zesde middel

A.3.6. Aangezien alle belastingplichtigen zelf de kosten voor ophaling, sortering en recyclage van de verpakking moeten dragen om voor vrijstelling in aanmerking te komen, worden alle betrokkenen op gelijke wijze behandeld. Er zou pas een discriminatie zijn wanneer de belastingplichtigen die maar een deel van de kosten dragen, niettemin de vrijstellingsregeling zouden genieten.

Zevende middel

A.3.7. De meeste verzoekende partijen zijn zowel belastingplichtige als producent en invoerder en kunnen dus gemakkelijk het bewijs leveren dat is voldaan aan de voorwaarden om voor vrijstelling in aanmerking te komen. Zij hebben geen belang bij het middel.

Hoe dan ook moeten de verzoekende partijen voldoen aan de gemeenschappelijke bepalingen inzake bewijsvoering, die zonder onderscheid van toepassing zijn op alle produkten die aan de milieutaksen zijn onderworpen. Er is bijgevolg geen sprake van een onderscheiden noch discriminatoire behandeling.

Achtste middel

A.3.8. Het Hof is niet bevoegd om te beoordelen of de verschillende data van inwerkingtreding opportuun of wenselijk zijn. Het onderscheid inzake de inwerkingtreding van de milieutaks tussen verpakkingen voor spuitwater, bier, cola en limonade, voor PVC-verpakkingen en verpakkingen voor andere dranken is objectief en redelijk verantwoord door de ongelijke situaties. De wetgever heeft niet alleen rekening gehouden met de graad van belasting van het leefmilieu, maar ook met de haalbaarheid van de data voor de inwerkingtreding van de verschillende milieutaksen.

Memorie van de Vlaamse Regering

A.4. De aangevochten bepalingen zijn niet in strijd met de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld tot verdeling van de bevoegdheden tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, noch met de artikelen 10 of 11 (de vroegere artikelen 6 en 6bis) van de Grondwet.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen

Eerste middel

A.5.1.1. De bestreden bepalingen regelen geen belasting in de zin van artikel 170 (vroeger artikel 110) van de Grondwet. Een belasting veronderstelt een hoofdzakelijk budgettaire bestemming. De milieutaks is niet bedoeld om geld op te brengen maar om een gedragswijziging te doen ontstaan. Er is geen bevoegdheidsprobleem wanneer een belasting bij wijze van neveneffect een gedragswijziging tot bijkomstig gevolg heeft. Maar zowel uit de tekst van de aangevochten bepalingen als uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt duidelijk dat de federale wetgever hoofdzakelijk, zo niet exclusief een effect heeft beoogd dat hij binnen de perken van de hem toegewezen bevoegdheden niet vermag na te streven. In werkelijkheid is de wetgever normerend opgetreden op het vlak van het afvalstoffenbeleid en de leefmilieubescherming.

A.5.1.2. De bestreden bepalingen bemoeilijken het voeren van een rationeel en samenhangend beleid door de gewesten op het vlak van de drankverpakkingen. Bepaalde reeds bestaande decretale normen en initiatieven worden door de milieutaks onwerkbaar gemaakt.

A.5.1.3. Artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, kan niet als bevoegdheidsrechtelijke grondslag dienen. De bijzondere wet van 16 juli 1993 was nog niet van toepassing toen de bestreden bepalingen werden aangenomen.

Hoe dan ook kunnen de bestreden bepalingen niet worden beschouwd als produktnormen. Zij bevatten geen gebods- of verbodsbepalingen ten aanzien van de samenstelling, de toelaatbare emissies en dergelijke, waaraan een produkt moet voldoen om op de Belgische markt toegelaten te worden. Een concrete toetsing toont dit aan. Daarenboven moet de bevoegdheid tot het bepalen van produktnormen restrictief worden geïnterpreteerd, terwijl de Ministerraad daaraan een ruime draagwijdte geeft.

De vice-voorzitter van de Europese Commissie bevestigde dat de thans aangevochten bepalingen naar hun inhoud en draagwijdte geen technische voorschriften zijn die bepalen hoe een produkt moet worden aangemaakt, verpakt, beproefd en dergelijke.

A.5.1.4. In ondergeschikte orde - voor zover de bestreden bepalingen toch zouden worden aangezien als technische normen of produktnormen - moet worden nagegaan of de federale overheid kon optreden op grond van de toenmalige bevoegdheid om, inzake de bescherming van het leefmilieu, algemene en sectoriële normen vast te stellen. Die bevoegdheid was evenwel enkel voorbehouden bij ontstentenis van Europese normen. Ten deze bestonden er reeds Europese normen, namelijk de richtlijn 85/339 van de Raad van 27 juni 1985 betreffende verpakkingen voor vloeibare levensmiddelen. Bovendien was de federale overheid op grond van artikel 6, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ertoe gehouden de deelregeringen te betrekken bij het ontwerpen van de federale regelingen inzake produktnormen, wat zij niet heeft gedaan.

Tweede middel

A.5.2. De verzoekende partijen zoeken tevergeefs naar de milieubalansen die volgens de Ministerraad bepalend waren voor de keuze van de wetgever. De algemene principes die bij de keuze in aanmerking werden genomen, bieden geen objectieve verantwoording voor de feitelijke ongelijke behandeling tussen de verpakkingen.

Die vaststelling ligt in de lijn van het arrest nr. 11/94 van 27 januari 1994, dat door de Ministerraad werd aangehaald. De wetgever kan met het oog op de bescherming van het leefmilieu bepaalde produkten zo behandelen dat zij verdwijnen of zeldzaam worden. Maar de keuze tussen de verpakkingen ontmoedigt enkel het gebruik van bepaalde verpakkingen en verhoogt het gebruik van andere verpakkingen waarvan niet blijkt dat zij minder belastend zijn voor het milieu.

Derde middel

A.5.3.1. De verzoekende partijen wezen reeds op het feit dat het onderscheid naargelang van het type of de smaak van de drank geen relevant criterium is voor een maatregel die het gebruik van milieuvriendelijke drankverpakkingen wil ontmoedigen. De Ministerraad geeft zelf toe dat enkel voor PVC-drinkverpakkingen rekening is gehouden met de aard van de verpakking en de impact ervan op het milieu. De verzoekers stellen vast dat volgens de Ministerraad een PET-fles gevuld met cola zich ten opzichte van de ter beoordeling staande norm niet in een zelfde situatie bevindt als diezelfde fles, gevuld met water zonder koolzuur. De Ministerraad wijst daarbij niet op enig objectief waarneembaar verschil maar op een verschil in datum van toepassing van de milieutaks, onderscheid dat evenwel door de bestreden bepalingen zelf is gemaakt.

A.5.3.2. De Ministerraad haalt een aantal algemene principes aan die de wetgever zou hebben gehanteerd, zoals de voorbeeldfunctie, de vereiste geleidelijke invoering van de taks en de leniging van de meest acute noden. De aangevoerde voorbeeldfunctie biedt geen rechtvaardiging voor de keuze van bier, cola, spuitwater en limonade, waarvan de verpakkingen nu reeds veelvuldig hergebruikt en gerecycleerd worden. Het argument van de voorbeeldfunctie strijdt bovendien met de grondvesten zelf van het gelijkheidsbeginsel. De voorgehouden nood aan geleidelijke invoering verklaart ook niet waarom bepaalde dranken onmiddellijk en volledig onderworpen zijn en andere helemaal niet. Ook de wil om de meest acute noden te lenigen biedt geen afdoende verantwoording : de milieutaks op het meest vervuilende produkt, de PVC-verpakking, gaat later in dan voor andere drankverpakkingen.

A.5.3.3. De Ministerraad wees op de traditie inzake hergebruik van verpakkingen van spuitwater, bier en cola. Juist die verpakkingen worden nu aan de milieutaks onderworpen. De vervangbaarheid van verpakkingen wordt gemeten aan de hand van het totale verbruik van de inhoud over een jaar, wat een weinig relevante parameter is. De wetgever hield enkel rekening met de vervangbaarheid van de verpakking en niet met de onderlinge substitueerbaarheid van verschillende types dranken. De wetgever hield evenmin rekening met de grote onderlinge verschillen in hergebruik tussen de betrokken verpakkingen.

Vierde middel

A.5.4. De Ministerraad stelt dat een verpakking van een liter minder milieubelastend is dan vier verpakkingen van 25 centiliter. Evenzeer geldt dan dat een verpakking van twee liter minder milieuschade veroorzaakt dan twee van een liter of vier van een halve liter, maar in dat geval blijft de milieutaks dezelfde.

Vijfde middel

A.5.5. De Ministerraad heeft niet geantwoord op de kritiek dat niettegenstaande de onderlinge verschillen toch identieke hergebruikpercentages zijn vastgesteld voor spuitwater en cola.

De ongelijkheid inzake hergebruikpercentages voor verpakkingen voor bier, spuitwater en cola, enerzijds, en andere limonades, anderzijds, zou zijn gebaseerd op feitelijke verschillen, maar de cijfers spreken dat tegen.

Zesde middel

A.5.6. De verzoekende partijen bevestigen het middel zoals uiteengezet in het verzoekschrift. Het uitsluiten van ondernemingen die niet zelf alle kosten dragen, is kennelijk onevenredig met de doelstelling.

Zevende middel

A.5.7. De vierde verzoekende partij koopt spuitwater in blik aan dat in Duitsland wordt geproduceerd. Zij is belastingplichtige maar geen «invoerder» want artikel 1 van het ministerieel besluit van 24 december 1993 betreffende de regeling van produkten onderworpen aan milieutaks behoudt de notie invoer voor aan import vanuit een derde land, dat geen Lid-Staat is van de Europese Unie. De vierde verzoekende partij, die belang heeft bij het middel, kan slechts vrijstelling verkrijgen indien ook de Duitse producent onweerlegbaar bewijst dat aan alle voorwaarden is voldaan. Voor die discriminatie - die bovendien het goederenverkeer tussen de Staten binnen de Europese Unie belemmert - bestaat er geen enkele redelijke verantwoording.

Achtste middel

A.5.8. Het argument van de Ministerraad dat rekening werd gehouden met de haalbaarheid van de data voor inwerkingtreding van de verschillende milieutaksen, wordt kennelijk tegengesproken door de recente ontwikkelingen, zoals inzonderheid blijkt uit de wijzigende wet van 3 juni 1994.

Memorie van de verzoekende partijen over de weerslag van de wet van 3 juni 1994

A.6. De wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur bevat slechts beperkte aanpassingen en het voorwerp van het beroep blijft vrijwel integraal behouden. De aangevoerde middelen blijven pertinent en worden gehandhaafd.

Bij vernietiging op grond van het eerste middel dat de bevoegdheidsoverschrijding aanklaagt, kunnen de bepalingen van de wet van 3 juni 1994 door het Hof bij wijze van gevolgtrekking vernietigd worden. De bepalingen die in de tweede tot en met zevende middelen zijn aangevochten, worden door de nieuwe wet niet gewijzigd. In artikel 401, waartegen het achtste middel is gericht, wordt de datum van inwerkingtreding van de milieutaks enkel verdaagd wat de PVC-verpakkingen betreft, hetgeen de discriminatie van de verzoekende partijen nog heeft verergerd.

Memorie van de Ministerraad betreffende de weerslag van de wet van 3 juni 1994

A.7. De wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur voegt een artikel 373bis toe, dat de vrijstellingsvoorwaarden van het bestreden artikel 373 van de wet van 16 juli 1993 versoepelt. Vermits de belastingplichtigen gemakkelijker kunnen voldoen aan de voorwaarden voor vrijstelling en aldus geen milieutaks moeten betalen, is discriminatie uitgesloten.

Door de toevoeging van een artikel 374bis in de wet van 16 juli 1993 kan artikel 374, dat alle PVC-verpakkingen aan de milieutaks onderwerpt, aangepast worden aan het advies van de Opvolgingscommissie. De bescherming van het leefmilieu wordt aldus bevestigd als objectieve rechtvaardigingsgrond voor de invoering van de betwiste milieutaksen, nu de Opvolgingscommissie juist tot taak heeft de milieutaksen te evalueren en de effecten op het milieu te onderzoeken.

Het uitstel van de milieutaks op de PVC-verpakkingen biedt de betrokken producenten en distributeurs de mogelijkheid om over te schakelen op andere verpakkingen die niet aan de milieutaks onderworpen zijn. Doordat de belastingplichtigen voldoende tijd hebben gekregen om zich aan te passen en vrijstellingen te verkrijgen, wordt bevestigd dat elke discriminatie uitgesloten is.

- B -

Ten aanzien van het eerste middel, afgeleid uit de onbevoegdheid van de federale wetgever

B.1.1. In het eerste middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 39 en 170, § 2, tweede lid, van de Grondwet (vroegere artikelen 107^{quater} en 110, § 2, tweede lid) en van artikel 6, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en 16 juli 1993. Het doel en het effect van de bestreden artikelen 369 tot 375 en 386 tot 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur zijn, zo niet uitsluitend dan toch hoofdzakelijk, de bescherming van het leefmilieu en het voeren van een preventief afvalstoffenbeleid. Die aangelegenheden zijn krachtens artikel 39 van de Grondwet bij artikel 6, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de gewesten toegewezen. De betwiste bepalingen kunnen niet gegrond worden op artikel 170 van de Grondwet en kunnen evenmin beschouwd worden als een regeling inzake produkt-normen waartoe de federale wetgever bevoegd is gebleven op grond van artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993.

B.1.2. De wet omschrijft de milieutaks als een « taks die gelijkgesteld is met accijnzen welke wordt geheven op een in het verbruik gebracht produkt, wegens de schade die het aan het milieu geacht wordt te berokkenen » (artikel 369, 1°, van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur).

Door de gelijkstelling met accijnzen beoogde de wetgever zowel de in het land geproduceerde goederen als de ingevoerde goederen aan de milieutaksen te onderwerpen, maar niet de voor de export bestemde produktie (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 77).

Luidens de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet en van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur is de milieutaks « elke belasting van een voldoende hoog niveau om het gebruik of het verbruik van milieubelastende produkten aanzienlijk te beperken en/of om de produktie- en verbruikspatronen te oriënteren naar produkten die meer aanvaardbaar zijn op het vlak van het milieu en op het vlak van het behoud van natuurlijke hulpbron-

nen » (*Gedr. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558-1, p. 8; *Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 73).

B.1.3. De Ministerraad betoogt dat de bepalingen betreffende de milieutaksen steunen op de federale bevoegdheid inzake produktnormen.

Zelfs wanneer milieutaksen en produktnormen een soortgelijke doelstelling nastreven, bestaat er tussen beide een wezenlijk verschil.

Produktnormen zijn regels die op dwingende wijze bepalen aan welke eisen een produkt moet voldoen, bij het op de markt brengen, onder meer ter bescherming van het milieu. Zij bepalen met name welk niveau van verontreiniging of hinder niet mag worden overschreden in de samenstelling of bij de emissies van een produkt, en kunnen specificaties bevatten over de eigenschappen, de beproevingsmethoden, het verpakken, het merken en het etiketteren van produkten.

Zowel met produktnormen als met milieutaksen wordt aldus een gedragswijziging nagestreefd, maar op een verschillende manier : produktnormen zijn dwingende voorschriften waaraan de produkten moeten beantwoorden; milieutaksen werken in op de prijs van de produkten bij wege van een specifieke belasting zodat producenten en verbruikers gestimuleerd worden om over te schakelen naar voor het milieu minder schadelijk geachte produkten.

De milieutaksen op produkten zijn geen « algemene en sectoriële normen » als bedoeld in artikel 6, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, en evenmin « produktnormen » als bedoeld in artikel 6, § 1, II, tweede lid, 1°, van diezelfde bijzondere wet, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993.

De federale wetgever vermocht dus de milieutaks als een fiscale maatregel te kwalificeren.

Als belastingmaatregel moet de milieutaks worden onderzocht in het licht van de regels die op fiscaal gebied de bevoegdheid verdelen tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten, zoals die bij de totstandkoming van de aangevochten wetsbepalingen bestonden.

B.1.4. De milieutaks is een belasting die wordt geheven door de federale Staat op grond van de eigen fiscale bevoegdheid die hem is toegewezen door artikel 170, § 1, van de Grondwet (vroeger artikel 110, § 1).

Evenwel blijkt uit de begripsbepaling zelf van de milieutaks, het bedrag ervan en de verklaringen die zijn afgelegd tijdens de hele duur van de parlementaire voorbereiding dat de primaire doelstelling van de federale wetgever is geweest de gedragspatronen van de producenten en de consumenten te wijzigen en aldus een beleid te voeren inzake leefmilieu en inzake afvalstoffen. De bestreden maatregelen raken dus bevoegdheden die bij artikel 6, § 1, II, 1° en 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals het was gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, aan de gewesten zijn toegewezen.

Vermits met een dergelijke belasting doelstellingen worden nagestreefd die de gewesten krachtens de aan hen toegewezen materiële bevoegdheden kunnen nastreven, moet de federale wetgever erover waken dat hij de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheden niet onmogelijk of overdreven moeilijk maakt.

Indien elk gewest afzonderlijk maatregelen zou nemen waarvan het doel erin bestaat het in het verbruik brengen van sommige produkten af te remmen en het gebruik van minder schadelijk voor het milieu geachte stoffen aan te moedigen, zou daaruit kunnen voortvloeien dat de commercialisering van die produkten onderworpen zou worden aan onderscheiden voorwaarden volgens het gewest waarin zij te koop worden aangeboden. Dergelijke maatregelen zouden het vrije verkeer van die goederen kunnen belemmeren en de concurrentie vervalsen. Zij zouden aldus ingaan tegen artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, dat bepaalt : « In economische aangelegenheden oefenen de Gewesten hun bevoegdheden uit met inachtneming van de beginselen van het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitalen en van de vrijheid van handel en nijverheid, alsook met inachtneming van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid, zoals vastgesteld door of krachtens de wet, en door of krachtens de internationale verdragen. »

De noodzaak een uniform kader uit te tekenen dat de economische unie inzake milieutaksen in acht neemt verantwoordt dat de federale wetgever zijn fiscale bevoegdheid gebruikt.

B.1.5. Het optreden van de federale wetgever zou evenwel onevenredig geweest zijn indien het ertoe zou hebben geleid dat aan de gewesten bevoegdheden zouden worden ontnomen die hun door of krachtens de Grondwet worden toegewezen.

Het Hof stelt vast dat de Gewestregeringen in feite bij de invoering van de milieutaksen werden betrokken (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/5, p. 4; *Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/17, p. 14) en dat zij op 30 april 1993 een samenwerkingsakkoord hebben gesloten betreffende de bestemming die zal worden gegeven aan de milieutaks en de coördinatie van het gewestbeleid ter zake (*Belgisch Staatsblad* van 5 oktober 1993). Door dat samenwerkingsakkoord verbinden de gewesten zich ertoe, onder meer, een gezamenlijke interpretatie van de bepalingen van boek III van de gewone wet van 16 juli 1993 na te streven, gezamenlijke standpunten trachten te bereiken bij elke herziening van vrijwillige akkoorden met de industriële sectoren die betrekking hebben op de verpakkingen en de verpakkingsafvalstoffen, en met elkaar te overleggen over de afgifte van de attesten betreffende de recyclagepercentages die in de bestreden bepalingen vastgesteld zijn alsmede over andere ter uitvoering van die bepalingen nodige maatregelen.

Daarenboven werden - ingevolge de artikelen 3, 8°, en 4, § 4, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, ingevoegd door de artikelen 91 en 92 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur - de bij de gewone wet van 16 juli 1993 ingevoerde milieutaksen, met ingang van 31 juli 1993 (artikel 128 van de bijzondere wet van 16 juli 1993), omgevormd tot gewestelijke belastingen. Vanaf die datum kunnen wijzigingen inzake de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de vrijstellingen van de milieutaksen slechts worden doorgevoerd met instemming van de Gewestregeringen.

Aldus blijkt dat de bestreden maatregelen werden aangenomen en kunnen worden gewijzigd onder dergelijke voorwaarden dat zij niet onevenredig de bevoegdheid van de gewesten aantasten.

B.1.6. Het middel is niet gegrond.

Ten aanzien van de middelen afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de

Grondwet

B.2.1. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.2.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*) hebben een algemene draagwijdte. Zij verbieden elke discriminatie, ongeacht de oorsprong ervan. Zij zijn eveneens toepasselijk in fiscale aangelegenheden, wat overigens wordt bevestigd door artikel 172 van de Grondwet (vroeger artikel 112), dat een bijzondere toepassing inhoudt van het in artikel 10 vervatte gelijkheidsbeginsel.

Tweede, derde en achtste middel

B.3.1. Luidens het tweede middel zijn de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*) geschonden doordat er geen objectieve en redelijke verantwoording is om bepaalde verpakkingen te onderwerpen aan de milieutaks en andere niet. Luidens het derde middel zijn diezelfde bepalingen geschonden doordat er geen objectieve en redelijke verantwoording is om enkel de verpakkingen van bier, spuitwater, cola of andere limonades aan de milieutaks te onderwerpen en andere drankverpakkingen niet. Volgens de verzoekende partijen dragen die andere verpakkingen evenzeer bij tot het ontstaan van afvalstoffen en tot milieuschade in het algemeen.

Luidens het achtste middel worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*) geschonden door de artikelen 375 en 401, die enerzijds bepalen dat de vier categorieën dranken die niet werden opgenomen in artikel 371 geleidelijk aan zullen worden onderworpen aan een milieutaks tegen tarieven die nog dienen te worden vastgesteld, en anderzijds

een tijdschema bepalen voor de toepassing van de milieutaks op spuitwater, bier, cola en limonades en op PVC-verpakkingen. Aldus worden de niet gerechtvaardigde onderscheiden in behandeling geconsolideerd.

B.3.2. Luidens de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet beogen de milieutaksen in het algemeen de produktie- en de consumptieprocessen die zeldzame grondstoffen verspillen en in velerlei opzicht milieuvervuilend zijn, te ontraden; spaarzaam om te gaan met de natuurlijke hulpbronnen door het hergebruik, de terugwinning en de recyclage van grondstoffen te bevorderen; de energie rationeel te gebruiken en minder vervuilende produktietechnieken toe te passen (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 73). Zij zijn er in het bijzonder op gericht het afvalprobleem op kwantitatief en kwalitatief gebied aan te pakken en een milieuvriendelijker gebruik van de grondstoffen en van de energie te bevorderen (*ibidem*, p. 74).

Wat meer bepaald de milieutaksen op drankverpakkingen betreft, heeft de wetgever zich laten leiden door de grondgedachte dat hergebruik wordt geacht verkieslijk te zijn boven recyclage en de recyclage boven de storting en/of verbranding. Volgens de wetgever kan de invoering van sommige milieutaksen niet los gezien worden van het gebruik van statiegeld, waarmee twee doelstellingen worden nagestreefd : 1° een systeem van recuperatie instellen waardoor een zeer hoog percentage verpakkingen wordt terugbezorgd, wat de efficiëntie van de recuperatie zou garanderen en, 2° de producent of invoerder van het betrokken produkt verantwoordelijk stellen voor de recuperatie en derhalve voor het beheer (verwijdering, recyclage of hergebruik) ervan (*ibidem*, p. 75).

B.3.3. Het komt de wetgever toe te beoordelen of en in welke mate de zorg voor milieubescherming verantwoordt dat offers worden opgelegd aan diegenen die een rol spelen in het economisch gebeuren.

De keuze van de criteria die bepalen welke verpakkingen schadelijk zijn voor het leefmilieu, het feit aan de milieutaksen geen andere produkten te onderwerpen waarvan de samenstelling vergelijkbaar zou zijn met die van aan de milieutaksen onderworpen verpakkingen, de toekenning van specifieke termijnen voor bepaalde categorieën van verpakkingen : over al die vragen oordeelt de wetgever.

De wetgever zou echter de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie

schenden mocht hij bij het vaststellen van degenen die de milieutaksen verschuldigd zijn en degenen die ervan zijn vrijgesteld of bij het onderwerpen van de belastingplichtigen aan verschillende stelsels, een kennelijk willekeurig of onredelijk onderscheid maken.

B.3.4. Volgens de parlementaire voorbereiding vertegenwoordigden verpakkingen in 1992 naar schatting 30 pct. in gewicht en 50 pct. in volume van het huishoudelijk afval. Voor drankverpakkingen was dit respectievelijk 10 en 25 pct. Drankverpakkingen waarvoor de milieutaks geldt vertegenwoordigden 40 pct. van het gewicht en 57 pct. van het totale aantal drankrecipinten, hetzij 4 pct. in gewicht en 15 pct. in volume van het huishoudelijk afval (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/17, p. 119). Onder de verpakkingen werden de drankverpakkingen gekozen vanwege het feit dat er voor dit soort verpakkingen, meer dan voor andere, nog een belangrijk gedeelte hergebruikt wordt.

Het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de keuze van de wetgever om - in een eerste fase althans - slechts bepaalde verpakkingen, waaronder drankverpakkingen, aan een milieutaks te onderwerpen, kan, in het kader van de toepassing van een nieuw instrument van milieubeleid, dat geleidelijk tot ontwikkeling wordt gebracht, niet willekeurig of onredelijk worden geacht, gelet op de door de wetgever verstrekte verantwoording.

Binnen het gamma van de drankverpakkingen is de vroegere inwerkingtreding van de milieutaksen voor de verpakkingen van bier, spuitwater, cola en limonade, te verklaren door het feit dat voor die dranken, meer dan voor de andere, de traditie van het hergebruik werd gehandhaafd (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/5, pp. 4-5; *Gedr. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 777-5, p. 3). Zo zou het heffen van een milieutaks op melk in dozen problemen met zich meebrengen voor de verbruiker aangezien het vervangingsprodukt (melk in flessen) momenteel bijna niet te vinden is. Het is de bedoeling slechts de verpakkingen te taxeren waarvoor een vervangingsprodukt bestaat (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 80, en nr. 897/17, p. 109). Hoewel een niet te verwaarlozen hoeveelheid niet-koolzuurhoudend water nog altijd in glazen flessen wordt verpakt, werd die hoeveelheid niettemin als te gering aangemerkt (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/17, p. 110).

B.3.5. Met de verzoekende partijen moet weliswaar worden opgemerkt dat die optie tot gevolg heeft dat inspanningen worden opgelegd aan producenten van dranken waarvan het aandeel herbruikbare verpakkingen op een behoorlijk peil werd gehouden, terwijl geen inspanning wordt gevraagd van producenten van dranken waar zulks niet of in mindere mate het geval is, doch uit de tekst van de bestreden wet (artikelen 370 en 375) en uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het de bedoeling van de wetgever is om na verloop van tijd, en uiterlijk op 31 december 1997, alle drankverpakkingen aan de milieutaks of het statiegeld te onderwerpen, zodat dit bezwaar tijdelijk is. Gelet op het doel dat de wetgever met dat onderscheid nastreeft, namelijk de consument de gelegenheid geven een produkt in een niet aan milieutaks onderworpen verpakking aan te schaffen, kan het vermelde tijdelijke nadeel dat de in de eerste fase aan de milieutaks onderworpen producenten lijden, redelijkerwijze niet als onevenredig worden beoordeeld. Overigens beantwoordt het vanaf nu aan milieutaks onderwerpen van de in artikel 371 van de bestreden wet vermelde produkten op redelijke wijze aan de zorg om voor die produkten de traditie van het gebruik van herbruikbare verpakkingen te behouden.

Ongeacht de draagwijdte van het bepaalde in richtlijn 85/339/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende verpakkingen voor vloeibare levensmiddelen (*Pb.L.*, 1985, nr. 176), stelt het Hof vast dat die richtlijn zich er niet tegen verzet dat een Lid-Staat gefaseerd te werk gaat bij het uitwerken van maatregelen die erop gericht zijn het aandeel van herbruikbare en gerecycleerde verpakkingen op peil te houden of te verhogen.

Het Hof kan tot slot geen rekening houden met het door de verzoekende partijen in hun tweede middel (zie A.2.2) vermelde voorstel van richtlijn inzake verpakkingsafval, dat geen geldend recht uitmaakt en dat ten tijde van de aanneming van de bestreden wet nog aan voortdurende wijzigingen onderhevig was.

B.3.6. De middelen zijn niet gegrond.

Vierde middel

B.4.1. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 371, dat het tarief van de milieutaks vaststelt op 15 frank per liter, met een minimum van 7 frank per verpakking, de artikelen 10 en 11

van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*), nu de traditionele blikjes of wegwerpflesjes met een inhoud van 25 en 33 centiliter overdreven zwaar belast worden, zonder dat daarvoor een verantwoording is gegeven.

B.4.2. Het volume van de drankverpakking is een objectief criterium.

Ten onrechte menen de verzoekende partijen dat de kleinere verpakkingen het voorwerp zijn van discriminatie omdat zij overdreven zwaar zouden worden belast in het licht van het criterium van het volume. De wetgever heeft in het algemeen beoogd om alle wegwerpverpakkingen te elimineren en vermits de kleinere verpakkingen verhoudingsgewijs zwaarder worden belast, zal de consument eerder geneigd zijn grotere verpakkingen te kopen, welke minder schade veroorzaken aan het milieu.

Het middel is niet gegrond.

Vijfde middel

B.5.1. Artikel 373, § 1, van de gewone wet van 16 juli 1993 stelt voor de in artikel 371 vermelde drankverpakkingen de hergebruikpercentages vast die moeten worden bereikt om voor vrijstelling van de milieutaks in aanmerking te komen.

Volgens de verzoekende partijen schendt die bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*), vooreerst omdat voor de verpakkingen van cola en spuitwater een zelfde hergebruikpercentage wordt opgelegd ofschoon het feitelijk uitgangspunt niet identiek is (zie A.2.5.2), vervolgens omdat door het vaststellen van verschillende hergebruikpercentages voor verpakkingen van spuitwater, bier en cola, enerzijds, en voor verpakkingen van «andere limonades», anderzijds, de producenten van die laatste dranken zonder redelijke verantwoording gunstiger worden behandeld dan de producenten van spuitwater, cola en bier.

Eerste onderdeel

B.5.2. Blijkens de parlementaire voorbereiding streefde de wetgever met de betrokken vrijstellingsvoorwaarde naar een geleidelijke verhoging van de hergebruikpercentages van de aan de milieutaks onderworpen drankverpakkingen om also het beoogde ontradingseffect te bereiken. Voor het vaststellen van de beginpercentages werd uitgegaan van het niveau van hergebruik in 1991 dat voor spuitwater en cola gelijkelijk geraamd werd op 40 pct. van het totale volume dat voor die dranken tijdens dat referentiejaar in het verbruik werd gebracht (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, pp. 80-81).

De verzoekende partijen reiken een ander uitgangspunt aan, te weten het percentage van respectievelijk spuitwater en cola in wegwerpverpakking in 1992. Zij betwisten evenwel niet de deugdelijkheid van het in de parlementaire voorbereiding vermelde uitgangspunt, noch de juistheid van het erin vooropgestelde percentage. Niets wijst erop dat de wetgever door zich te steunen op het cijfer van 1991 het gelijkheidsbeginsel zou hebben geschonden.

Tweede onderdeel

B.5.3. De afwijkende regeling voor «andere limonades » waarop de verzoekende partijen alluderen en in artikel 373, § 1, b, is vervat, werd in de parlementaire voorbereiding verantwoord door een verwijzing naar de grote verscheidenheid in de hergebruikpercentages die tijdens het in aanmerking genomen referentiejaar 1991 in de betrokken ondernemingen gangbaar waren, welke verscheidenheid dermate groot was dat geen vast hergebruikpercentage kon worden vooropgesteld (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, pp. 80-81).

Die verantwoording, die op het stuk van de feiten door de verzoekende partijen niet wordt betwist, is objectief en redelijk; de aangevochten maatregel is niet kennelijk onevenredig in zijn gevolgen.

B.5.4. Het middel kan niet worden aangenomen.

Zesde middel

B.6.1. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 373, § 2, 2°, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *Gbis*), door, wat de recyclagepercentages betreft, te vereisen dat de kosten voor het ophalen, het sorteren en het recycleren van de betrokken verpakkingen volledig moeten worden gedragen door de belastingplichtige, waardoor diegenen die ter uitvoering van bestaande verbintenissen of ingevolge samenwerking met de overheid niet volledig de bedoelde kosten dragen, uitgesloten worden van de mogelijkheid om vrijstellingen te verkrijgen, zonder dat een dergelijk onderscheid relevant is voor het bevorderen van het hergebruik of de recyclage.

B.6.2. Artikel 373, § 2, van de gewone wet van 16 juli 1993 bepaalt als tweede voorwaarde om in aanmerking te komen voor vrijstelling van de milieutaks dat :

1° de belastingplichtige het bewijs moet leveren dat zijn niet-hergebruikte verpakkingen die in het verbruik worden gebracht door hem zelf of door een door de gewesten erkende organisatie worden gerecycleerd ten belope van de minimumpercentages bepaald in artikel 373, § 2, 1°, en

2° dat de kosten voor het ophalen, het sorteren en het recycleren, met het oog op het bereiken van de vermelde recyclagepercentages, voor de betrokken verpakkingen volledig gedragen worden door de belastingplichtige.

Blijkens de parlementaire voorbereiding leidt laatstvermelde voorwaarde tot een herstel van het evenwicht inzake concurrentie tussen de producenten die voor de herbruikbare verpakkingen kiezen, en alle kosten verbonden aan hun keuze moeten dragen, en de producenten die kiezen voor eenmalige verpakkingen en *de facto* de gemeenschap laten « opdraaien » voor een belangrijk gedeelte van de met die keuze gepaard gaande economische kosten (*Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/1, p. 82; *Gedr. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 897/17, p. 127). Gelet op die keuze van de wetgever vereist het gelijkheidsbeginsel niet dat de producenten die de last van het inzamelen, sorteren en recycleren integraal op zich nemen, en diegenen die die kosten niet integraal dragen, aan dezelfde regeling inzake vrijstelling van de milieubelasting zouden worden onderworpen. De laatstgenoemden zouden overigens het stelsel van vrijstelling kunnen genieten als zij zelf die kosten ten laste nemen, in voorkomend geval door een herziening van de regelingen die zij met de openbare overheden hebben getroffen.

Het middel is niet gegrond.

Zevende middel

B.7.1. Er wordt aangevoerd dat artikel 392, § 2, van de gewone wet van 16 juli 1993 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (vroegere artikelen 6 en *6bis*) schendt in zoverre de categorie van de producenten en invoerders die in die bepaling zijn bedoeld, verschilt van de categorie van de belastingplichtigen waarvan sprake in de artikelen 372 en 373, nu de bewijslast voor de producenten en invoerders die zelf geen belastingplichtigen zijn, zwaarder is dan voor degenen die zelf belastingplichtigen zijn, aangezien zij afhankelijk zijn van het bewijs door derden.

B.7.2. Weliswaar worden in artikel 392, § 2, eerste lid, de woorden « producent of invoerder » gebruikt, terwijl in de andere toepasselijke bepalingen, en ook in het tweede lid van vermelde bepaling, het woord « belastingplichtige » wordt gebruikt, doch uit de parlementaire voorbereiding blijkt niet dat zulks een bewuste keuze van de wetgever zou zijn. Er kan niet aangenomen worden dat het gebruik van de woorden « producent of invoerder » in de vermelde bepaling de draagwijdte heeft die de verzoekende partijen eraan geven. De wetgever beoogt ook in die bepaling de belastingplichtige. De door de verzoekende partijen gewraakte onderscheiden behandeling moet dan ook voor niet bestaande worden gehouden.

Het middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 2 februari 1995.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève